

Brüssel, 4. aprill 2023
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0083(COD)

7767/23
ADD 3 REV 1 (fr,de,it,nl,da,el,es,pt,fi,sv,cs,
et,lv,lt,hu,mt,pl,sk,sl,bg,ro,hr,ga)

CONSOM 100
MI 234
COMPET 258
SUSTDEV 50
ENV 297
ENER 154
DIGIT 47
CODEC 456
IA 50
IND 142

SAATEMÄRKUSED

Komisjoni dok nr:	SWD(2023) 60 final/2
Teema:	KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE Lisatud dokumendile: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaupade parandamist edendavate ühiste normide kohta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ning direktiive (EL) 2019/771 ja (EL) 2020/1828

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument SWD(2023) 60 final/2.

Lisatud: SWD(2023) 60 final/2

Brüssel, 22.3.2023
SWD(2023) 60 final/2

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv
kaupade parandamist edendavate ühiste normide kohta ning millega muudetakse
määrust (EL) 2017/2394 ning direktiive (EL) 2019/771 ja (EL) 2020/1828

Kommenteeritud kokkuvõte
Kaupade kestliku tarbimise algatuse mõjuhinnaang – parandamise ja korduskasutamise edendamine
A. Vajadus meetmete järele
Milles seisneb probleem ja miks on tegemist ELi tasandi probleemiga?
Algatuse eesmärk on saavutada komisjoni rohepöörde prioriteet, eelkõige Euroopa roheline kokkulepe ja selle kestliku tarbimise eesmärk. Kui tarbekaupad rikki lähevad, ei püüa tarbijad neid sageli parandada või korduskasutada, vaid viskavad need enneaegselt ära, kuigi tooteid saaks parandada ja korduskasutada. See juhtub siis, kui tarbijad valivad kaupade müügi direktiivi kohase garantii alusel parandamise asemel asendamise, ja väljaspool seadusest tulenevat garantiid, kui tarbijad ei otsusta kaupa parandada. See toob kaasa tekitatud jäätmete suurenemise ja tarbetu CO₂ heite ning väärtuslike ressursside raiskamise. Parandatavate tarbekaupade enneaegse äraviskamise probleem esineb kogu ELis ja paljude tarbekaupade puhul. Rohkem kui kaks kolmandikku avalikul konsultatsioonil vastanutest (65–74 %) toetas probleemi lahendamist ELi tasandil.
Mida tahetakse saavutada?
Selleks et edendada kestlikku tarbimist kasutuskõlblike tarbekaupade parandamise ja korduskasutamise kaudu, on käesoleva algatuse eesmärk suurendada puudusega tarbekaupade parandamist ja kaupade korduskasutamist nii seadusest tuleneva garantii raames kui ka väljaspool seda. Komisjon järgib roheleppe eesmärki, milleks on kestlik tarbimine terviklikul viisil. Pakkumise poolel edendatakse toodete parandatavust kestlike toodete ökodisaini määruse ettepanekuga. Nõudluse poolel võimaldab ettepanek võtta vastu direktiiv, milles käsitletakse tarbijate mõjuvõimu suurendamist rohepöördel (tarbijaõiguse direktiiv), tarbijatel teha teadlikke ostuotsuseid. Kuna mõlemad ettepanekud üksi ei too kaasa rohkem parandamist müügijärgses etapis, lisab käesolev algatus kolmanda mõõtmega. Sellega edendatakse parandamist kui õiguskaitsevahendit seadusest tuleneva garantii ajal ning pakutakse tarbijatele ja ettevõtjatele uusi vahendeid, mis edendavad parandamist väljaspool seadusest tulenevat garantiid. Kõigi kolme meetme eesmärk on saavutada kestlikum tarbimine. Algatused on kavandatud nii, et neil on kumulatiivne mõju ja nad hõlmavad üheskoos toote kogu olelusringi. Seega tuleb neid vaadelda koos.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus (subsidiarsus)?
Kaupade müügi direktiiviga on juba täielikult ühtlustatud puudusega tarbekaupadega seotud õiguskaitsevahendid. Kui neid norme kavatakse muuta, et edendada kaupade parandamist ja korduskasutamist seadusest tuleneva garantii raames, tuleb seda teha ELi tasandil. Lisaks tekitaksid või suurendaksid riiklikud meetmed, millega edendatakse tarbekaupade parandamist ja korduskasutamist väljaspool seadusest tulenevat garantiid, ühtse turu killustatust.
B. Lahendused
Millised on poliitikavariandid eesmärkide saavutamiseks? Kas on olemas eelistatud poliitikavariant? Kui ei, siis miks?

Võimalused kaupade parandamise ja korduskasutamise edendamiseks **seadusest tuleneva garantii raames** on järgmised: eelistada parandamist kaupade müügi direktiivi õiguskaitsevahendite süsteemis alati, kui see on odavam kui asendamine; parandamise muutmine esmaseks õiguskaitsevahendiks; vastutusperioodi pikendamine toote parandamise puhul; taastatud kaupade vastutusperioodi vastavusse viimine uute kaupadega ja puudusega kaupade asendamine taastatud kaupadega.

Võimalused kaupade parandamise ja korduskasutamise lihtsustamiseks ja edendamiseks **väljaspool seadusest tulenevat garantiid** on järgmised: parandamise kohta pakuvad teavet tootjad ning riiklikul või ELi tasandil parandamise ja taastatud kaupade jaoks kontaktide loomise platvormid; edendada läbipaistvust ja parandamistingimusi vabatahtlike kohustuste abil; kohustada parandajaid esitama parandamise hinnapakkumisi hindade ja tingimuste kohta ning kohustada tootjaid parandama tasu eest kaupu, mille suhtes kohaldatakse ELi õiguse kohaseid parandatavuse nõudeid, või kõiki tooteid.

Eelistatud variantide pakett sisaldab mõlema kategooria variante, keskendudes parandamisele väljaspool seadusest tulenevat garantiid, kuna selles stsenaariumis ilmneb kõige rohkem puudusi ja seega on parandamise suurendamise potentsiaal suurim. Eelistatud variant koosneb järgmistest võimalustest.

- Eelistada seadusest tuleneva garantii ajal alati parandamist, kui see on odavam kui asendamine.
- Tootjate kohustus teavitada, kas nad pakuvad parandamist, ja oma võimalikust parandamiskohustusest.
- Riigi tasandi platvorm, mis viib tarbijad kokku peamiste tarbekaupade parandajatega ja propageerib taastatud kaupu.
- Vabatahtlikud kohustused seoses ELi lihtsa parandamisstandardiga.
- Parandusteenuse pakujate kohustus esitada standardkujul hinnapakkumine parandamise hinna ja tingimuste kohta.
- Selliste kaupade tootjatele, mille suhtes kohaldatakse ELi õigusaktide kohaseid parandatavuse nõudeid, pandud kohustus teha tasu eest parandustöid väljaspool seadusest tulenevat garantiid.

Millised on eri sidusrühmade seisukohad? Kes millist varianti toetab?

Avalikule konsultatsioonile vastanud sidusrühmade selge enamus nõustus tuvastatud probleemidega.

Pisut rohkem kui pool kõigist sidusrühmadest, sealhulgas enamik vastanud ELi kodanikest, ettevõtjate sidusrühmadest ja avaliku sektori asutustest, pidas tõhusaks võimalust eelistada parandamist alati, kui see on odavam kui asendamine. Enamik tarbija- ja keskkonnaorganisatsioonid pidas seda meetet ebatõhusaks. Mitu liikmesriiki toetas seda võimalust.

Pooled vastanud sidusrühmadest toetasid parandamist edendavate vabatahtlike kohustuste tõhusust. Eelkõige ettevõtjate sidusrühmad arvasid, et see meede on tulemuslik, samas kui enamik vastanud keskkonnaorganisatsioonid ja pooled tarbijaorganisatsioonid pidasid meetet ebatõhusaks.

Seoses tootja kohustusega parandada tasu eest leidis vastajatest napp enamus, et seda tuleks kohaldada juhul, kui puudused tulenevad tavapärasest kulumisest, ning pooled leidsid, et seda tuleks kohaldada juhul, kui puudused ilmnevad pärast seadusest tuleneva garantii lõppemist. Ettevõtjate sidusrühmadel oli teistsugune seisukoht: vaid väike osa leidis, et tavapärasest kulumisest tulenevad puudused peaksid olema kaetud.

C. Eelistatud poliitikavariandi mõju

Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste

poliitikavariantide) eelised?
Eelistatud variandi keskkonnamõju tuleb vaadelda koos kestlike toodete ökodisaini määruse ja tarbijaõiguse direktiivi mõjuga, kuna need on kavandatud nii, et neil oleks kumulatiivne mõju. 15 aastaga säästetakse selle algatusega 18,4 miljonit tonni CO₂, samas kui kestlike toodete ökodisaini määrus säästab 471 miljonit tonni ja tarbijaõiguse direktiiv 0,33–0,47 miljonit tonni. Seega on kombineeritud keskkonnamõju väga suur. Kestlike toodete ökodisaini määruse CO₂ heite vähenemine on palju suurem, kuna määruse eesmärk on teha toodete tootmises kaugeleulatuvaid muudatusi, kuid samal ajal säästab see algatus märkimisväärselt rohkem CO₂ võrreldes tarbijaõiguse direktiiviga. Algatused aitavad ka üksteisel oma mõju saavutada. Ettevõtjad seisavad silmitsi kahjumiga, mis tuleneb saamatajäänud müügitulust ja uute kaupade tootmise vähenemisest. Tarbijate väga märkimisväärne kokkuhoid (176,5 miljardit eurot 15 aasta jooksul) ületab ettevõtjate kulusid. Eelistatud poliitikavariantide pakett muudab tarbijate tarbimisharjumusi pikas perspektiivis kestliku tarbimise suunas, nii et tarbijad kulutavad väiksema tarbimise tõttu vähem raha. Ettevõtete kahjum kajastab seega üleminekut ettevõtete tuludelt tarbijate heaolule ning tarbijad investeerivad tõenäoliselt säästetud raha majandusse tervikuna, mis omakorda viib majanduskasvu ja investeeringuteni.
Millised on eelistatud poliitikavariandi (kui see on olemas, vastasel korral peamiste poliitikavariantide) kulud?
ELi kauplejad ja tootjad kaotavad kogulisandväärtuses uute kaupade müügi ja tootmise vähenemise tõttu ning peavad täitma uusi teabenõudeid ja parandamiskohustust. Ettevõtluse kohandamise kulud on suured, kuid asjakohased, arvestades algatuse olulist mõju.
Milline on mõju VKEdele ja konkurentsivõimele?
VKEd kannavad samuti eespool nimetatud ettevõtluskulusid. Kuigi kohandamis- ja halduskulud võrreldes ettevõtlustuludega on VKEde jaoks ebaproportsionaalselt suuremad, on eelistatud variandi kulude ja tulude üldine tasakaal VKEdele tervikuna eeldatavasti vähesel määral soodne. Põhjus on selles, et parandusteenuste sektori VKEd saavad sellest kasu, samas kui tööstus- ja jaemüügisektor, sealhulgas selle sektori VKEd, satub algatuse tõttu mõnevõrra ebasoodsamasse olukorda.
Kas on ette näha märkimisväärsed mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?
Avaliku sektori asutustel ei teki eeldatavasti märkimisväärsed jõustamiskulusid. Riiklik platvorm tekitab mõningaid kulusid IT arenduseks ja platvormi hooldamiseks ning teadlikkuse suurendamiseks.
Kas on oodata muud olulist mõju?
Kolmandate riikide tootjad võivad uute imporditud kaupade müügi vähenemise tõttu kaotada. Sellel mõjul võib siiski olla ka pikaajaline positiivne ülemaailmne mõju, kuna need tootjad võivad saada stiimuli minna üle vastupidavamate kaupade tootmisele.
Proportsionaalsus?
Eelistatud variantide pakettis esitatakse tasakaalustatud lähenemisviis, mis järgib proportsionaalsuse põhimõtet. Parandamise edendamiseks seadusest tuleneva garantii kontekstis muudetakse siseriiklikke õigusakte üksnes niivõrd, kuivõrd see on eesmärgi saavutamiseks vajalik. See variant ei mõjuta

vastutusperioode käsitlevat väljakujunenud riiklikku korraldust. Muude variantide puhul, mis jäävad seadusest tulenevast garantiist väljapoole, piirdub ühtlustamine ELi tasandil ainult nende võimalustega, millel on siseturu mõõde, eelkõige hinnapakkumise ja parandamiskohustusega. Kui riikliku tasandi lahendus (näiteks parandusplatvorm) on tõhus, on see eelistatud valik. Lihtsa parandamisstandardi kontekstis on variant kujundatud vabatahtliku kohustusena, et vältida ulatuslikku sekkumist teenuseid reguleerivatesse siseriiklikesse õigusaktidesse.

D. Järeelmeetmed

Millal poliitika läbi vaadatakse?

Algatust hinnatakse viis aastat pärast selle jõustumist.